

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

نویسنده: نیکولای بابکین (NIKOLAI BOBKIN)

برگردان: ا. م. شبیری

۲۶ جنوری ۲۰۲۳

اقدام پارلمان اروپا و حرکت ایران به سمت بمب اتمی

ایران می‌گوید ممکن است از معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) خارج شود و بازرسان آژانس بین‌المللی هسته‌ای ملل متحد (IAEA) را به عنوان پاسخ متقابل در برابر درخواست پارلمان اروپا برای معرفی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان یک سازمان تروریستی، اخراج کند. این موضوع در ۲ بهمن ماه - دلو - در مجلس ایران با حضور سرلشکر سلامی، فرمانده کل سپاه و عبداللهیان، وزیر امور خارجه مطرح شد.

وزیر امور خارجه در سخنانی پس از جلسه غیرعلنی روز یکشنبه گفت: همه احتمالات محتمل است. در بحران ادامه‌دار هسته‌ای ایران، این اولین بار است که یک مقام ارشد از خروج از معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای به عنوان پاسخی احتمالی به اقدامات جزائی غرب علیه ایران سخن می‌گوید.

ابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در جلسه روز قبل با سران قوای قضائیه و مقننه نیز که در آن برای آغاز این روند چراغ سبز نشان داد، از جدی بودن نیت تهران حکایت می‌کند.

تقریباً همه کشورها به جز اسرائیل، هند، پاکستان، کوریای شمالی و سودان جنوبی، طرف‌های معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای هستند که توسط ملل متحد در سال ۱۹۶۸ تدوین شد. این معاهده حق داشتن سلاح هسته‌ای را فقط برای پنج کشور روسیه، ایالات متحده آمریکا، انگلیس، فرانسه و چین به رسمیت می‌شناسد. آن‌ها متعهد می‌شوند که تسلیحات هسته‌ای یا سایر وسایل انفجاری هسته‌ای را به کشورهای دیگر منتقل نکنند و تولید یا دستیابی به آن‌ها را تشویق نکنند. ایران زمان شاه یکی از اولین امضاءکنندگان معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای بود.

در حال حاضر جمهوری اسلامی تنها کشوری است که به «آستانه هسته‌ای» بسیار نزدیک شده است. تهران می‌تواند ظرف چند ماه تسلیحات هسته‌ای بسازد. نظم شکننده هسته‌ای که توسط پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای برقرار شده، در حال از هم پاشیدن است. در صورت خروج کشورهای دیگر از معاهده، یک قاعده دومینو آغاز می‌شود و خطر جنگ هسته‌ای افزایش می‌یابد.

آیا ممکن است تهران چنین گامی بردارد؟

چنین باوری هست که خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای برای ایران مزایای بیشتری نسبت به عضویت در آن دارد. مبنای قانونی نیز برای خروج وجود دارد. از جمله، تهران می‌تواند با فعال کردن ماده ۱۰ معاهده، از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای خارج شود. ماده ۱۰ به هر یک از طرفین اجازه می‌دهد در صورتی که تشخیص دهد «رویدادهای فوق‌العاده مرتبط با موضوع این معاهده منافع عالی کشور را به خطر انداخته است، به مشارکت خود پایان دهد». اگر ایران تصمیم به خروج بگیرد، باید سه ماه قبل به سایر طرف‌های معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و همچنین، به شورای امنیت ملل متحد اطلاع دهد.

ایرانیان قطعنامه مصوب پارلمان اروپا در ۲۹ دی - جدی - مبنی بر درخواست از اتحادیه اروپا و کشورهای عضو آن برای وارد کردن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران در فهرست سازمان‌های تروریستی را به عنوان یک «رویداد فوق‌العاده» مناسب برای خروج از معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای ارزیابی کردند و این احتمال را مورد بررسی قرار دادند. در قطعنامه پیشنهاد شده است که سپاه پاسداران و نیروهای کمکی آن در لیست سپاه قرار گیرند.

اتحادیه اروپا به دست‌نشانده آمریکا تبدیل شده است. این تصمیم رونوشت دیر هنگام اروپایی تصمیم پرزیدنت ترامپ مبنی بر تروریست بودن سپاه پاسداران در اپریل ۲۰۱۹ است. اروپا خلاف آمریکا با منطقه حساس غرب آسیا ارتباط سرزمینی دارد. اگر اروپایی‌ها با تجربه بیهودگی اقدام مشابه آمریکا آشنا می‌شدند، خلاف منشور ملل متحد، دست به چنین اقدام غیرقانونی و غیرقابل قبولی نمی‌زدند. و اما چرا نمایندگان پارلمان اروپا اکنون نگران نقش سپاه در ایران هستند؟

عبداللهیان، وزیر امور خارجه در این خصوص گفت که برخی از سیاستمداران اروپایی «در زمینه دیپلماسی تجربه ندارند». وی از جمله، به آنالنا بوربوک، وزیر امور خارجه آلمان که از معدود مقامات اروپایی است که اصرار دارد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار دهد، اشاره کرد. بوربوک اصرار دارد: «درج نام سپاه پاسداران در فهرست سازمان‌های تروریستی از نظر سیاسی مهم و قابل توجه است». اما دیپلمات ارشد المانی نمی‌داند که این درخواست با منشور ملل متحد و به طور کلی، با قوانین بین‌المللی مغایر است.

به هر حال، واضح بود که ایران پاسخ خواهد داد. ایرانی‌ها هشدار دادند که تمام نهادهای نظامی اروپا را تروریستی اعلام خواهند کرد. آن‌ها همچنین تهدید کردند که از این پس هیچ یک از نهادهای نظامی اروپایی در منطقه در امان نخواهند بود و حتی دیپلمات‌های نظامی اروپایی نیز در سفارتخانه‌های خود احساس امنیت نخواهند کرد. قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: اگر اتحادیه اروپا چنین تصمیمی علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی بگیرد، با ارتش‌های اروپایی در منطقه به عنوان گروه‌های تروریستی برخورد خواهد شد.

پس از خروج ایالات متحده از برجام در سال ۲۰۱۸، ایران توانایی‌های خود را برای ساخت سلاح هسته‌ای تا حد قابل توجهی گسترش داد. پیش‌بینی این که آیا ایران تصمیم به تولید سلاح هسته‌ای خواهد گرفت و اگر چنین است، چه زمانی، امروز دشوار است. اما تهران با توسعه برنامه غنی‌سازی اورانیوم و برنامه راکت‌های بالستیک با قابلیت حمل

تسلیحات هسته‌ئی به سرعت در حال پیشروی است و تهدید می‌کند بازرسی‌های بیشتر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را کاهش دهد و در ادامه متوقف کند.

از ماه جنوری ۲۰۲۰، تهران اکثر محدودیت‌های اصلی برنامه غنی‌سازی خود را به رسمیت نمی‌شناسد. برجام حاوی محدودیت‌های کلیدی برای برنامه غنی‌سازی ایران بود که جدول پیشرفت ایران را تقریباً تا سال ۲۰۲۶ در سطح یک ساله نگه می‌داشت. با این حال، اکنون پیشرفت ایران در حوزه غنی‌سازی، توانائی تهران در تولید اورانیوم با درجه تسلیحاتی را بهبود بخشیده است. بر اساس ارزیابی گسترده در جامعه کارشناسان ایالات متحده، جدول زمانی برای دستیابی به موفقیت، حتی در بهترین حالت، اکنون ماه‌ها است، نه سال‌ها.

تولید مقدار کمی اورانیوم فلزی در آزمایشگاه تحقیقاتی اصفهان، نقض برجام است. در جولای ۲۰۲۱، ایران تولید اورانیوم فلزی ۲۰ درصد غنی‌شده را که به سطح ۹۰ درصدی مورد نیاز برای تولید سلاح‌های هسته‌ئی بسیار نزدیکتر است، شروع کرد. اگرچه ایران ادعا می‌کند که این سوخت هسته‌ئی است، نه بمب، و مواد تولید شده برای سلاح هسته‌ئی مناسب نیست، اما می‌توان پذیرفت که این امر مهارت‌ها و قابلیت‌های ارزشمندی در رابطه با تولید سلاح‌های هسته‌ئی به ایران می‌دهد.

فعلاً، ایران به عنوان یکی از طرف‌های معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ئی، موظف است به توافق پادمان با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی که به بازرسان ملل متحد اجازه می‌دهد تا پای‌بندی به این معاهده را تأیید نمایند، پای‌بند باشد. خروج ایران می‌تواند به این همکاری پایان دهد و تشنج‌ها بر سر برنامه هسته‌ئی ایران را که هرگز به اندازه کنونی پیشرفته نبوده است، تشدید کند.

یکی از مهمترین وعده‌های پرزیدنت بایدن در سیاست خارجی هنوز محقق نشده است. و آن این است که امریکا و ایران در مورد احیای برجام و بازگشت به اجرای تعهدات خود تحت توافق هسته‌ئی ۲۰۱۵، از جمله، به دلیل امتناع واشنگتن از لغو به رسمیت شناختن سپاه پاسداران انقلاب اسلامی به عنوان یک سازمان تروریستی، به توافق نرسیده‌اند. و در این زمینه، متحدان اروپائی تصمیم گرفتند به ایالات متحده کمک کنند و بحران ادامه‌دار هسته‌ئی در روابط با ایران را تشدید نمایند. با چنین ستراتیژی، آن‌ها مجبورند به مبارزه با ایران که ممکن است صاحب سلاح هسته‌ئی شود، ادامه دهند.

همانطور که بورل، نماینده عالی سیاست خارجی اتحادیه اروپا توضیح داد، اتحادیه اروپا نمی‌تواند سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را قبل از اثبات ویژگی‌های آن در دادگاه، در فهرست سازمان‌های تروریستی قرار دهد. بورل نمی‌داند چه زمانی ممکن است این اتفاق بیفتد، اما پارلمان اروپا با پیشنهاد خود علیه سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نظام منع اشاعه تسلیحات هسته‌ئی را تحریب می‌کند و ایران را به سمت ساخت بمب اتمی سوق می‌دهد.

برگرفته از [وبسایت بنیاد فرهنگ ستراتیژیک](#)

۵ بهمن-دلو ۱۴۰۱